

Література

1. Антонова О. Є. Сутність поняття креативності: проблеми та пошуки. *Теоретичні і прикладні аспекти розвитку креативної освіти у вищій школі: [монографія]* / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ім. І. Франка, 2012. С. 14–41.
2. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. К: Грамота, 2005. 448 с.
3. Кремень В. Трансформація особистості в освітньому просторі сучасної цивілізації. *Професійно-технічна освіта*. 2009. № 1. С. 3–3.
4. Педагогіка вищої та середньої школи: зб. наук. праць. Кривий Ріг: ДВНЗ «Криворізький національний університет», 2013. Вип. 39. С. 216–222.
5. Моляко В. О. Психологічна готовність до творчої праці. Київ: Знання УРСР, 1989. 36 с. С. 25.
6. Химинець В. В. Інновації в сучасній школі. Ужгород, 2004. 168 с.
7. Грабовська Т. І., Талапканич М. І., Химинець В. В. Інноваційний розвиток освіти: особливості, тенденції, перспективи. Ужгород, 2006. 232 с.
8. Химинець В. В. Інноваційно-освітня діяльність. Ужгород, 2007. 364 с.
9. Химинець В. В. Науково-методичні аспекти створення інноваційного середовища в освітніх закладах Закарпаття. *Освіта Закарпаття*. 2012. № 15. С. 3–11.

УДК 37.7458 (4)

Бачинська Н. Я.

методист відділу дошкільної і
початкової освіти ТОКІППО
n.bachynska@ippo.edu.te.ua

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО НАПРЯМУ «ОСОБИСТІСТЬ ДИТИНИ» ВІДПОВІДНО ДО ОНОВЛЕНОГО БАЗОВОГО КОМПОНЕНТУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Світ не стоїть на місці! Все розвивається і змінюється! І освіта впродовж життя – це одна із вимог сучасного суспільства. А в центрі освітнього процесу є особистість (дитина, людина). Саме завдяки розвитку особистості, формування її компетентностей можна забезпечити безперервну освіту. Недарма, в оновленому в 2021 році Базовому компоненті дошкільної освіти (Державному стандарті освіти) першим освітнім напрямом є «Особистість дитини». Про формування особистісної компетентності дитини піде мова далі.

Про саму особистісну компетентність, про емоційно-ціннісне ставлення дитини до себе, про знання, які слід надати та навички, які слід сформувати, про участь батьків в цьому процесі можна детальніше ознайомитися в тексті Базового компоненту дошкільної освіти (оновлено у 2021 р.). Більш детальніше розглянемо про роль вихователя у особистісному становленні дитини.

Особливе значення для дитини дошкільного віку має ставлення дорослих, зокрема і вихователів. Важливими є такі аспекти:

- емоційність – повага та прийняття дитини такою, як вона є, любов, спокійне, мирне, без злості та роздратування позитивно-забарвлене спілкування, симпатія, дружність, доброта, терпеливість;
- професійність – педагогічна діяльність повинна враховувати закономірності розвитку дітей, бути різноманітною, доцільною, а відношення до дітей – справедливим;
- створення ситуації успіху – схвалювати, заохочувати, навчати дитину долати труднощі, підтримувати її в цьому процесі;
- правила, обмеження, наслідки – обговорювати з дітьми права, обов'язки, спільно домовлятися про правила і обмеження, про наслідки вчинків, обговорювати шляхи виправлення наслідків;
- «педагогіка моменту» – не відкладати виховних дій у певних ситуаціях «на потім», змінювати заплановану освітню діяльність у відповідності до ситуації.

Створення умов для формування особистісної компетентності дитини.

Ранкові зустрічі. Ранкова зустріч – це запланована, структурована зустріч, яка займає важливе місце в повсякденному режимі діяльності групи, де панує атмосфера піклування та відповідальності. Тривалість 15–25 хвилин на початку дня. Мета – створити позитивну атмосферу в дитячому колективі на весь день у дитсадку. Чотири основні компоненти ранкової зустрічі: вітання, групове заняття, обмін інформацією, щоденні новини. Спілкування в такому форматі дає дітям змогу розвивати соціальні та навчальні навички, поєднувати соціальний, емоційний та інтелектуальний розвиток кожного. Повторення позитивного досвіду сприяє розвитку доброти, емпатії та інклюзії, а також дає результати як у спільноті групи, так і поза її межами.

Куточок приналежності. Це стенд або осередок в групі, в якому унаочнено інформацію про дітей групи, їх особисті та колективні досягнення. Це можуть бути: колективне фото, персоналізовані фігурки кожної дитини, теки досягнень дітей, колективні колажі тощо. Мета такої практики – формувати у дитини почуття приналежності до колективу, почуття того, що тебе розуміють, приймають, одночасно почуття особливості й спорідненості, схвалення іншими та поваги до себе.

Екран настрою. Це стенд, на якому образно представлено простір для веселого і сумного настрою. Приходячи зранку в групу, діти відображають на стенді свій настрій за допомогою смайликів, своїх фото. Перед ранковою зустріччю або перед заняттям вихователь разом з дітьми переглядають «настрій групи»: радіють, що у певної кількості діток гарний настрій, підтримують того, кому сумно. Мета практики: створити в групі атмосферу емоційно забарвленого спілкування як різновид соціальної взаємодії. А також дана практика допомагає оцінити стан емоційного благополуччя дитини, розвивати в неї емпатію, саморегуляцію, вміння співпереживати, співчувати, виражати свої емоції соціально прийнятним способом та володіти собою.

Правила групи. Вводять у молодшій групі і продовжують користуватися ними до 6 років, поступово доповнюючи. Правила слід розробляти разом із

дітьми, а потім розмістити на стенді, який поділено на дві зони: «можна», «не можна». Правил «можна» має бути більше.

Вікова група	«Можна»	«Не можна»
4 рік життя	4 правила	2 правила
	☒ Дружити ☒ Допомогати один одному ☒ Доглядати за тваринами ☒ Гратися, ділитися іграшками	☒ Битися ☒ Відбирати іграшки
5 рік життя	6 правила	3–4 правила
6 рік життя	8–10 правил	5–6 правил

Куточок усамітнення. Для збереження психологічного комфорту дошкільника в групах створюють спеціальні зони, де малюк може побути на самоті. У такому куточку дитина може "сховатися" від оточуючих, висловити свої накопичені негативні емоції, відволіктися від суєти за допомогою цікавих спокійних ігор і просто відпочити в тиші.

Корисною для педагогів буде і **контент-платформа НУМО**. Вона містить поради, підказки, завдання різного рівня складності, які допомагають розвивати навички дошкільнят, які сприяють формуванню особистісної компетентності.

Література

1. Доброго ранку! Ми раді що ви тут! Посібник для педагогів про проведення ранкових зустрічей. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2016. 52 с.
2. Інструктивно-методичний лист МОН України від 16.03.2021 року № 1/9-148 «Методичні рекомендації до Базового компоненту дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) 2021 рік».
3. Нерянова С., Швачова О. Досягнення та перспективи розвитку дошкільної освіти. Робота з оновлення Базового компонента дошкільної освіти. Дошкільне виховання. 2021. № 1. С. 3–6.
4. НУМО: платформа розвитку дошкільнят. Я та світ (громадянська свідомість). URL: <https://numo.mon.gov.ua/skills/ya-ta-svit>.
5. Базовий компонент дошкільної освіти України / Під наук. керівн. Піроженко Т. О., авт. кол-в: Байер О. М., Безсонова О. К., Брежнева О. Г., Гавриш Н. В., Загородня Л. П. та ін. 2021. 37 с. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf.